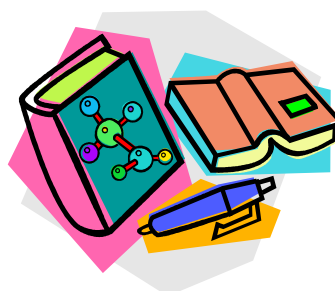
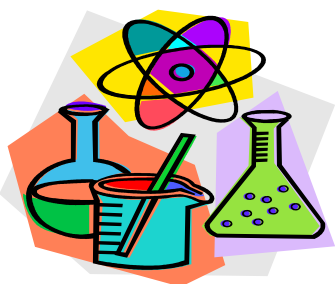

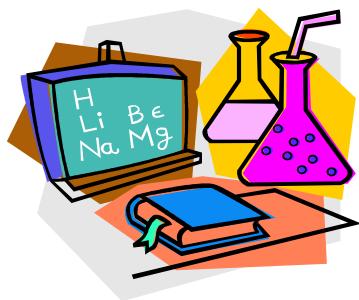
PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z CHEMII

Opracowanie
nauczyciele chemii:
Renata Świątek

Wiedza i potęga ludzka to jedno i to samo,
gdyż nie znając przyczyny, nie rozumiemy skutku.
Nie można bowiem przyrody zwyciężyć inaczej
niż przez to, że się jej słucha.

(F. Bacon)

I

Przedmiotowy System Oceniania z Chemii jest spójny z Zasadami Wewnętrzzkolnego Oceniania Publicznego Gimnazjum im. Władysława II Jagiełły w Choszcznie. Jego rolą jest rozpoznawanie poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych z podstawy programowej z chemii.

II

Ocenianie obejmuje:

- wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z chemii,
- ocenianie bieżące i ustalanie śródrocznej oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu,
- przeprowadzanie egzaminów klasyfikacyjnych i poprawkowych,
- ustalenie oceny rocznej klasyfikacyjnej z chemii,
- ustalanie warunku i trybu uzyskania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych,
- ustalenie warunków i sposobu przekazywania rodzicom,(prawnym opiekunom), informacji o postępach i trudnościach ucznia w nauce przedmiotu.
- wymagania i ocenianie dotyczące zajęć dodatkowych: kółko przedmiotowe,

III

Formy częstotliwość oceniania bieżącego i ustalania śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu chemia

Podstawą oceny z przedmiotu są :

- test : 1
- prace klasowe : 1- 3
- wypowiedzi ustne i pisemne : 1- 3
- formy praktyczne lub problemowe: 1-3
- prace domowe : 1- 3
- praca na lekcji /aktywność zaangażowanie : 1- 2
- zeszyt -1 /nie obowiązkowo /

IV

Kryteria oceniania prac pisemnych:

W przypadku oceniania napisanych przez uczniów prac pisemnych tj.:

- testu,
- prac klasowych,
- wypowiedzi pisemnej,
- prac domowych,
- formy problemowej lub praktycznej,

ustala się przedziały punktowe na poszczególne oceny - uwzględniając skalę przelicznika

- poniżej 30% - niedostateczny
- od 30 i poniżej 55 - dopuszczający
- od 55% i poniżej 75% - dostateczny
- od 75% i poniżej 90% - dobry
- od 90% do 100% - bardzo dobry
- 100% + zadanie dodatkowe - celujący

Sposób przeliczania zależy od liczby zadań, obejmujący dany zakres materiału i punktacji zadań / dotyczy - testu, pracy klasowej, wypowiedzi pisemnej / .

Z formy problemowej , praktycznej i prac domowych - ustala się przedziały punktowe lub dokonuje oceny z opisem / komentarzem/

V Zasady bieżącego oceniania:

1. Nauczyciel chemii jest zobowiązany:
 - stosować różnorodne formy sprawdzające,
 - dokonywać systematycznej oceny postępów w nauce uczniów,
 - recenzować sprawdzoną pracę.
2. **Prace klasowe i test są obowiązkowe**, jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie pisał pracy klasowej lub testu ma prawo uczynić to w terminie uzgodnionym z nauczycielem, jednak **nie dłuższym niż dwa tygodnie od przyścia do szkoły**.
3. Nauczyciel podaje uczniom:
 - pełny zakres materiału do pracy klasowej lub testu,
 - przeprowadza lekcję powtórzeniową,
 - ustala i podaje terminy prac klasowej lub testu - **co najmniej z jednotygodniowym wyprzedzeniem**,
 - sprawdzone prace w terminie dwóch tygodni od ich napisania,
 - omówić i przeanalizować prace,
 - w przypadku stwierdzenia, że **uczeń "ściąga"** podczas testu pracy klasowej, kartkówki - **otrzymuje ocenę niedostateczną bez możliwości poprawy**.
4. Zapis /oznaczenie/ prac klasowych i testu dokonuje się **czerwonym kolorem**.
5. Wypowiedzi pisemne, (kartkówki), są sprawdzianem materiału z trzech ostatnich lekcji.
6. Oceny są jawne dla uczniów i ich prawnych opiekunów i na ich wnioski nauczyciel uzasadnia ocenę.
7. Dokumentacja dotycząca oceniania osiągnięć ucznia jest udostępniana przez nauczyciela na wnioski ucznia, rodziców, prawnych opiekunów.
8. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji w semestrze
 - **jeden raz, /drugie nieprzygotowanie** uczeń może zgłosić w wyjątkowych sytuacjach i na prośbę rodziców - prośba pisemna /

Zapis ten nie dotyczy zapowiadanych prac pisemnych - prac klasowych, testów

- nieprzygotowanie zgłasza uczeń przed lekcją /nie później niż po sprawdzeniu frekwencji/
za nieprzygotowanie uznaje się :
 - niegotowość do odpowiedzi ustnej lub pisemnej, brak zadania domowego,
 - brak zeszytu przedmiotowego oraz ćwiczeń.
9. W ocenianiu bieżącym nauczyciel stosuje oceny wspierające.
 10. Nauczyciel informuje na bieżąco uczniów **o postępach w nauce** - podczas:
 - omawiania stosowanych form sprawdzających,
 - rozmowy indywidualnej z uczniem

VI

Wymagania edukacyjne i kryteria wymagań na poszczególne oceny z chemii

Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia oraz kryteria wymagań na poszczególne oceny zgodnie z ZWO.

POZIOM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH KLASA I

(wymagania opracowane w formie celów operacyjnych)

1. WYMAGANIA KONIECZNE - OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń jeśli:

- posiadał umiejętności niezbędne w dalszej nauce i życiu codziennym
- uczeń potrafi dostrzegać substancje chemiczne w otoczeniu,
- umie opisywać właściwości fizyczne i chemiczne substancji,
- zna symbole często spotykanych pierwiastków,
- umie posługiwać się podstawowymi pojęciami: mieszanina , substancja, atom, cząsteczka,
- umie odczytywać proste wzory chemiczne,
- rozwiązuje za pomocą nauczyciela typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- posługuje się ubogim słownictwem chemicznym, nie radzi sobie z wyciąganiem wniosków z doświadczeń,
- słabo czyta z układu okresowego
- wymieni stany skupienia i właściwości wody,
- napisze wzór sumaryczny i strukturalny wody
- wyjaśni pojęcia: roztwór, substancja,
- wyróżni w roztworze rozpuszczalnik i substancję rozpuszczoną,
- wymieni 3 czynniki wpływające na szybkość rozpuszczania substancji stałych w wodzie,
- wyjaśni pojęcie rozpuszczalność,
- poda definicję stężenia procentowego,
- poda wzór, na podstawie którego można obliczyć stężenie procentowe roztworu i obliczy je bez przekształcania wzoru,

2. WYMAGANIA PODSTAWOWE - OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń jeśli posiada wiadomości z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne) a ponad to:

- ze zrozumieniem zapamiętuje podstawowe pojęcia chemiczne,
- odróżnia zjawiska fizyczne od przemian chemicznych,
- potrafi wymienić wzory i nazwy substancji, które stanowią zagrożenie dla środowiska naturalnego, bądź życia lub zdrowia człowieka,
- zna minimum 10 symboli pierwiastków chemicznych,
- potrafi rozwiązać typowe zadania z pomocą nauczyciela,
- zna budowę atomu (podstawowe cząsteczki elementarne)
- potrafi korzystać z pomocy nauczyciela z takich źródeł wiedzy jak: wykresy, tablice, układ okresowy pierwiastków,
- potrafi pisać i odczytywać proste wzory chemiczne,
- zna zasadę tworzenia wiązań chemicznych
- wymieni kolejne czynności podczas przygotowywania roztworu o określonym stężeniu procentowym,
- odczyta z wykresu rozpuszczalność danej substancji w różnych temperaturach,
- wyjaśni na czym polega proces krystalizacji
- przekształci wzór na stężenie procentowe roztworu oraz zinterpretuje poszczególne oznaczenia,
- wyjaśni, co oznacza, że roztwór ma stężenie np. 5%,
- obliczy masę substancji rozpuszczonej, (masę roztworu), znając stężenie procentowe.

3. WYMAGANIA ROZSZERZONE - OCENĘ DOBRA

otrzymuje uczeń jeśli zna zakres wiadomości poprzedniego poziomu, (wymagania konieczne + podstawowe), a wiadomości i umiejętności uczeń zastosuje w sytuacjach typowych:

- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania,
- sprawnie pracuje z układem okresowym, korzysta z tablic, wykresów i innych źródeł wiedzy chemicznej,
- sprawnie pisze wzory chemiczne związków chemicznych : sumaryczne i strukturalne zna symbole 20 pierwiastków
- samodzielnie wykonuje obliczenia chemiczne z zastosowaniem poznanych praw chemicznych,
- umie określać rodzaj wiązania chemicznego
- porówna wodę destylowaną z naturalną i poda przykłady zastosowania wody destylowanej,
- zapisze równania reakcji syntezy wody, poda nazwy substratów i produktów reakcji i określi liczby ich cząsteczek
- wyjaśni jakie znaczenie ma obieg wody w przyrodzie,
- porówna proces rozpuszczania z procesem krystalizacji;
- dokona obliczeń z wykorzystaniem krzywej rozpuszczalności,
- poda przykłady roztworów o różnym stężeniu spotykanych w życiu codziennym,

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE - OCENĘ BARDZO DOBRA

otrzymuje uczeń jeśli doskonale zna zakres materiału z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne + podstawowe + rozszerzające) oraz:

- wykazuje dużą samodzielność w wykorzystywaniu różnych źródeł wiedzy np. tablic, wykresów, układu okresowego pierwiastków, zestawień,
- rozwiązuje trudne zadania rachunkowe,
- świetnie posługuje się językiem chemicznym
- umie obliczyć masę atomową z procentowego skład izotopu pierwiastka,
- potrafi przewidzieć charakter chemiczny pierwiastków z jego położenia w układzie okresowym,
- wyjaśni co oznacza zapis na etykiecie butelki: 10% ocet,
- obliczy stężenie procentowe roztworu otrzymanego po zmieszaniu dwóch roztworów o znanym stężeniu,
- obliczy stężenie procentowe roztworu przy danej objętości i gęstości oraz masie rozpuszczalnika,

5. WYMAGANIA NADOBOWIĄZKOWE - OCENĘ CELUJĄCĄ

otrzymuje uczeń, który perfekcyjnie / bezbłędnie / opanował wiadomości i umiejętności z poprzedniego poziomu / wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające w 100%/ obowiązujące w podstawie programowej z chemii.

POZIOM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH W KLASIE I

o obniżonych wymaganiach programowych (wymagania opracowane w formie celów operacyjnych)

1.WYMAGANIA KONIECZNE - OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń jeśli:

- uczeń potrafi dostrzegać substancje chemiczne w otoczeniu,
- umie opisywać właściwości fizyczne i chemiczne substancji,
- zna symbole często spotykanych pierwiastków /4/
- umie posługiwać się podstawowymi pojęciami: mieszanina , substancja, atom, cząsteczka,
- umie odczytywać proste wzory chemiczne,
- rozwiązuje za pomocą nauczyciela typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- posługuje się ubogim słownictwem chemicznym,
- wymieni stany skupienia i właściwości wody,
- napisze wzór sumaryczny i strukturalny wody,
- wyróżni w roztworze rozpuszczalnik i substancję rozpuszczoną,
- poda wzór, na podstawie którego można obliczyć stężenie procentowe roztworu

2.WYMAGANIA PODSTAWOWE - OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń jeśli posiada wiadomości z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne) a ponad to:

- zapamiętuje podstawowe pojęcia chemiczne,
- potrafi wymienić wzory i nazwy substancji, które stanowią zagrożenie dla środowiska naturalnego, bądź życia lub zdrowia człowieka,
- zna minimum 8 symboli pierwiastków chemicznych,
- potrafi rozwiązać typowe zadania z pomocą nauczyciela,
- zna budowę atomu (podstawowe cząsteczki elementarne)
- potrafi korzystać z pomocy nauczyciela z takich źródeł wiedzy jak: wykresy, tablice, układ okresowy pierwiastków,
- potrafi pisać i odczytywać proste wzory chemiczne,
- poda definicję stężenia procentowego,
- poda wzór na podstawie którego można obliczyć stężenie procentowe,

3.WYMAGANIA ROZSZERZONE - OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń jeśli zna zakres wiadomości poprzedniego poziomu, (wymagania konieczne + podstawowe), a wiadomości i umiejętności uczeń zastosuje w sytuacjach typowych:

- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania,
- sprawnie pracuje z układem okresowym, korzysta z tablic, wykresów i innych źródeł wiedzy chemicznej,
- sprawnie pisze wzory chemiczne związków chemicznych : sumaryczne i strukturalne
- samodzielnie wykonuje obliczenia chemiczne z zastosowaniem poznanych praw chemicznych,
- przekształci wzór na stężenie procentowe,
- wyśni co oznacza roztwór np.: 10%,
- poda przykłady roztworów o określonym stężeniu spotykanych w życiu codziennym

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE - OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń jeśli doskonale zna zakres materiału z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne + podstawowe + rozszerzające) oraz:

- wykazuje dużą samodzielność w wykorzystywaniu różnych źródeł wiedzy np. tablic, wykresów, układu okresowego pierwiastków, zestawień,
- rozwiązuje zadania rachunkowe,
- biegle posługuje się językiem chemicznym
- obliczy stężenie procentowe roztworu otrzymanego po zmieszaniu dwóch roztworów o znanym stężeniu,

POZIOM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH KLASA II

(wymagania opracowane w formie celów operacyjnych)

1.WYMAGANIA KONIECZNE –OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń, który:

- zdefiniuje pojęcia: kwas, zasada,
- wymieni kwasy występujące w jego otoczeniu
- odróżni kwasy tlenowe od beztlenowych,
- odróżni kwasy od wodorotlenków,
- określi zmiany barwy wybranego wskaźnika w roztworze kwasu, zasady,
- zdefiniuje pojęcie: sól,
- wymieni sole występujące w przyrodzie i najbliższym otoczeniu,
- wymieni kilka zastosowań chlorku sodu,
- napisze wzory sumaryczne 3 kwasów (wodorotlenków, soli),

2.WYMAGANIA PODSTAWOWE – OCENĘ DOSTATECZNA

otrzymuje uczeń, który posiada wiadomości z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne) a ponad to:

- poda metodę otrzymywania kwasów tlenowych,(beztlenowych),
- poda dwie główne metody otrzymywania wodorotlenków,
- zaproponuje 3 sposoby otrzymywania soli
- poda przykłady kwasów tlenowych,(beztlenowych),wodorotlenków, soli, ich wzory i nazwy,
- wymieni znane wskaźniki,
- określi wartościowość reszty kwasowej w danym kwasie,
- napisze wzory sumaryczne i strukturalne oraz poda nazwy kwasów i wodorotlenków, soli,
- wyjaśni pojęcie: reakcja zobojętniania,
- wyjaśni pojęcia: dysocjacja elektrolityczna, jon, anion, kation,
- poda skład jakościowy i ilościowy kwasu wodorotlenku, soli, na podstawie wzoru sumarycznego,
- zdefiniuje pojęcia: odczyn zasadowy, obojętny, kwaśny,
- poda, jak barwi się wskaźnik uniwersalny oraz inne wskaźniki w roztworach kwasów, zasad i soli
- określi położenie pierwiastków w układzie okresowym

3.WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE – OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który zna zakres wiadomości poprzedniego poziomu (wymagania konieczne + podstawowe) a wiadomości i umiejętności uczeń zastosuje w sytuacjach typowych:

- napisze równania reakcji chemicznych otrzymywania wskazanego kwasu, zasady, soli,
- poda i napisze 5 metody otrzymywania soli
- definiuje pojęcie kwasu zasady i soli uwzględniając teorię dysocjacji,
- wskaże odczyn roztworów,
- narysuje wzory strukturalne poznanych kwasów, wodorotlenków, soli,
- napisze reakcję zobojętniania
- napisze równania dysocjacji kwasów, zasad , soli,
- napisze wzory wodorotlenków, znają jony metali,
- zdefiniuje pojęcie :higroskopijność
- odróżni pojęcie: wodorotlenku od pojęcia :zasady,
- odróżni siarkowodór od kwasu siarkowego
- poda przykłady węglanów, siarczanów(VI), azotanów(V), chlorków występujących w przyrodzie,

4.WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE – OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który doskonale zna zakres materiału z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne + podstawowe + rozszerzające) oraz:

- wyjaśni na jakiej podstawie można dokonać podziału produktów reakcji tlenków metali i niemetali z wodą na kwasy i zasady
- poda znane z życia codziennego, przykłady zastosowania reakcji kwasów z zasadami,
- poda zależność między wartościami pH a odczynem roztworu,
- wskaże te substancje, które mogą ze sobą reagować tworzą sól,
- poda, poprawnie napisze i odczyta 9 metod otrzymywania soli
- zapisze jonowo równania reakcji
- zidentyfikuje sole, kwasy, wodorotlenki na podstawie podanych informacji,
- eksperymentalnie zaplanuje sposoby otrzymywania kwasów, zasad, soli

5.WYMAGANIA NADOBOWIĄZKOWE - OCENĘ CELUJĄCĄ

otrzymuje uczeń, który perfekcyjnie / bezbłędnie / opanował wiadomości i umiejętności z poprzedniego poziomu / wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające w 100%/ obowiązujące w podstawie programowej z chemii

POZIOM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH W KLASIE II

O OBNIŻONYCH WYMAGANIACH PROGRAMOWYCH

(wymagania programowe opracowane w formie celów operacyjnych)

1.WYMAGANIA KONIECZNE - ocenę dopuszczającą

otrzymuje uczeń, który:

- Zdefiniuje pojęcia: kwas, zasada,
- Odróżni kwasy tlenowe od beztlenowych,
- Odróżni kwasy od wodorotlenków,
- Zdefiniuje pojęcie: sól,
- Wymieni kilka zastosowań chlorku sodu,
- Napisze wzory sumaryczne 2 kwasów(wodorotlenków ,soli),
- Określi występowanie tlenku krzemu(IV) w przyrodzie,
- Poda metale, metale szlachetne i niemetale,

2.WYMAGANIA PODSTAWOWE - ocenę dostateczną

otrzymuje uczeń, który posiada wiadomości z poprzedniego poziomu a ponad to:

- Poda metodę otrzymywania kwasów tlenowych,(beztlenowych),
- Poda dwie główne metody otrzymywania wodorotlenków,
- Zaproponuje 2 sposoby otrzymywania soli
- Poda przykłady kwasów tlenowych,(beztlenowych),
- Wymieni 3 wskaźniki,
- Określi reszty kwasowej w danym kwasie,
- Napisze wzory sumaryczne oraz poda nazwy kwasów, wodorotlenków, soli,
- Wyjaśni pojęcia: dysocjacja elektrolityczna, jon, anion, kation,

- Wyjaśni pojęci :wapno palone, gaszone, lasowanie, gaszenie wapna,
- Zdefiniuje pojęcia :odczyn zasadowy, obojętny, kwaśny,
- Poda, jak barwi się wskaźnik uniwersalny oraz inne wskaźniki w roztworach kwasów, zasad i soli
- Opisz właściwości i zastosowanie krzemu,
- Wymieni podstawowe surowce do produkcji szkła,
- Wymieni znane mu rudy żelaza
- Określi położenie pierwiastków w układzie okresowym

3.WYMAGANIA ROZSZERZONE - ocenę dobrą

otrzymuje uczeń, który zna zakres wiadomości poprzedniego poziomu a wiadomości i umiejętności uczeń zastosuje w sytuacjach typowych:

- Napisze równania reakcji chemicznych otrzymywania 3 kwasów, zasad ,soli.,
- Poda i napisze 2 metody otrzymywania soli
- Wskaże odczyn roztworów,
- Narysuje wzory strukturalne 3 kwasów, wodorotlenków, soli,
- Napisze reakcję zobojętniania
- Napisze równania dysocjacji kwasów, zasad , soli,
- Zdefiniuje pojęcie :higroskopijność
- Odróżni pojęcie: wodorotlenku od pojęcia :zasady,
- Odróżni siarkowodór od kwasu siarkowego,
- Opisz proces otrzymywania szkła

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE - ocenę bardzo dobrą

otrzymuje uczeń, który doskonale zna zakres materiału z poprzedniego poziomu oraz:

- Wyjaśni co oznacza zapis: 10% ocet,
- Obliczy stężenie procentowe roztworu
- Poda wartościami pH dla danego roztworu
- Wskaże te substancje, które mogą ze sobą reagować tworząc sól,
- Poda, poprawnie napisze 4 metody otrzymywania soli
- Zidentyfikuje sole, kwasy, wodorotlenki na podstawie podanych informacji,

POZIOM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH KLASA III

(wymagania opracowane w formie celów operacyjnych)

1.WYMAGANIA KONIECZNE - OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń jeśli:

- poda wzór metanu,
- napisze wzory sumaryczne i strukturalne dwóch pierwszych węglowodorów nasyconych,
- poda nazwy dwóch najprostszych alkoholi i ich wzory,
- wymieni właściwości i zastosowanie etanolu,
- wymieni właściwości i zastosowanie gliceryny,
- poda nazwy i wzory dwóch kwasów karboksylowych,
- wyjaśni dlaczego alkoholizm jest groźną chorobą społeczną,
- poda przykłady występowania w przyrodzie i zastosowanie estrów
- poda jakie związki chemiczne nazywane są związkami organicznymi,
- poda przykłady występowania tłuszczów w przyrodzie,
- napisze wzór sumaryczny glukozy i jej właściwości,
- napisze wzór sumaryczny: sacharozy, glukozy,
- wymieni pierwiastki wchodzące w skład białek,

2.WYMAGANIA PODSTAWOWE – OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który posiada wiadomości z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne) a ponad to:

- napisze wzory sumaryczne i strukturalne pierwszych czterech węglowodorów nasyconych,
- poda wzór ogólny węglowodorów nasyconych i nienasyconych,
- napisze reakcję całkowitego spalania najprostszych węglowodorów,
- narysuje wzory strukturalne i sumaryczne etenu i acetylenu,
- wymieni popularne tworzywa sztuczne,
- zdefiniuje pojęcie alkohol i kwas karboksylowy,
- nazwie grupy funkcyjne w alkoholach i kwasach karboksylowych,
- poda nazwy wyższych kwasów karboksylowych,
- poda nazwy i napisze wzory trzech najprostszych alkoholi,
- omówi skutki nadużywania alkoholu etylowego,
- poda nazwy i napisze wzory trzech najprostszych kwasów karboksylowych,
- poda wzór gliceryny oraz jej właściwości ,
- opisz właściwości kwasu octowego,
- zapisz reakcje kwasu octowego z magnezem i wodorotlenkiem sodu,
- określ pojęcia estry, tłuszcze,
- wymieni pierwiastki wchodzące w skład białek , węglowodanów i tłuszczów,
- opisz właściwości fizyczne tłuszczów roślinnych i zwierzęcych,
- wymieni rośliny w których występuje dużo glukozy i sacharozy,
- opisz właściwości celulozy i skrobi,
- wymieni zastosowanie glukozy i sacharozy,
- omówi na czym polega denaturacja i wysalanie białka,

3. WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE – OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który zna zakres wiadomości poprzedniego poziomu (wymagania konieczne + podstawowe) a wiadomości i umiejętności uczeń zastosuje w sytuacjach typowych:

- wyjaśni przyczynę zmian stanów skupienia kolejnych węglowodorów nasyconych,
- wyjaśni dlaczego węglowodory nie rozpuszczają się w wodzie, natomiast mieszają się ze sobą tworząc mieszaniny jednorodne,
- wyjaśni dlaczego nie możemy gasić wodą palącej się benzyny,
- wykryje węgiel w substancji organicznej,
- poda właściwości fizyczne i chemiczne metanu,
- wyjaśni wpływ wiązania wielokrotnego w cząsteczce etenu i etynu,
- wyjaśni na czym polega reakcja polimeryzacji,
- wymieni właściwości metanolu i etanolu,
- opisz jak zmieniają się właściwości kwasów karboksylowych wraz ze wzrostem łańcucha węglowego,
- napisz reakcję otrzymywania estru z kwasu octowego i alkoholu etylowego,
- poda wzór mydła i napisz reakcję otrzymywania,
- poda skład pierwiastkowy białek, tłuszczów, węglowodanów,
- poda sposób wykrywania skrobi,
- opisz właściwości białek,
- wyjaśni jakie czynniki powodują denaturację i wysalanie białek,
- zidentyfikuje włókna naturalne i syntetyczne,

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE – OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który doskonale zna zakres materiału z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne + podstawowe + rozszerzające) oraz:

- napisz równania reakcji całkowitego i niecałkowitego spalania węglowodorów,
- wskaż podobieństwa i różnice między węglowodorami szeregu metanu,
- napisz reakcje etylenu z bromem,
- reakcję otrzymywania acetylenu,
- porównaj węglowodory nasycone i nienasycone,
- wymieni i napisz wzory dowolnych alkoholi i kwasów karboksylowych,
- poda kilka zastosowań poznanych kwasów karboksylowych,
- określ pojęcie estryfikacji,
- wyjaśni jak powstało do ufundowania Nagrody Nobla,
- zaplanuj doświadczenie pozwalające wykryć C, H, O, w składnikach żywności,
- odróżnij tłuszcze nasycone od nienasyconych,
- wyjaśni na czym polega proces utwardzania tłuszczów,
- napisz reakcję otrzymywania fermentacji alkoholowej i octowej,
- poda najbardziej charakterystyczne cechy budowy glukozy taki jak obecność grup wodorotlenkowych oraz budowa pierścieniowa,

WYMAGANIA NADOBOWIĄZKOWE _ OCENA CELUJĄCA

otrzymuje uczeń, który perfekcyjnie / bezbłędnie / opanował wiadomości i umiejętności z poprzedniego poziomu / wymagania konieczne, podstawowe, rozszerzające w 100%/ obowiązujące w podstawie programowej z chemii

POZIOM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

KLASA III

o obniżonych wymaganiach programowych

(wymagania opracowane w formie celów operacyjnych)

1.WYMAGANIA KONIECZNE - OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

otrzymuje uczeń jeśli:

- poda wzór metanu,
 - napisze wzory sumaryczne dwóch pierwszych węglowodór nasyconych,
 - poda nazwy dwóch najprostszych alkoholi i ich wzory,
 - wymieni właściwości i zastosowanie etanolu,
 - poda nazwy i wzory dwóch kwasów karboksylowych,
 - wyjaśni dlaczego alkoholizm jest groźną chorobą społeczną,
-
- poda przykłady występowania tłuszczów w przyrodzie,
 - napisze wzór sumaryczny glukozy i jej właściwości
 - omówi występowanie sacharozy skrobi i celulozy w przyrodzie,
 - wymieni pierwiastki wchodzące w skład białek,
 - wymieni przykłady produktów żywnościowych zawierające duże ilości białka,
 - wymieni popularne leki z życia codziennego.

2.WYMAGANIA PODSTAWOWE – OCENĘ DOSTATECZNĄ

otrzymuje uczeń, który posiada wiadomości z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne) a ponad to:

- napisze wzory sumaryczne i strukturalne pierwszych trzech węglowodórów nasyconych,
- napisze reakcję całkowitego spalania najprostszego węglowodoru,
- narysuje wzory sumaryczne etenu i acetylenu,
- nazwie grupy funkcyjne w alkoholach i kwasach karboksylowych,
- poda nazwy i napisze wzory trzech najprostszych alkoholi,
- omówi skutki nadużywania alkoholu etylowego,
- poda nazwy i napisze wzory trzech najprostszych kwasów karboksylowych,
- opisze właściwości kwasu octowego,
- wymieni pierwiastki wchodzące w skład białek , węglowodanów i tłuszczów,
- wymieni rośliny w których występuje dużo glukozy i sacharozy,
- wymieni zastosowanie glukozy i sacharozy,
- poda przykłady niekorzystnego wpływu nadużywania leków na organizm człowieka,

3.WYMAGANIA ROZSZERZAJĄCE – OCENĘ DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który zna zakres wiadomości poprzedniego poziomu (wymagania konieczne + podstawowe) a wiadomości i umiejętności uczeń zastosuje w sytuacjach typowych:

- wyjaśni przyczynę zmian stanów skupienia kolejnych węglowodorów nasyconych,
- wyjaśni dlaczego węglowodory nie rozpuszczają się w wodzie
- wyjaśni dlaczego nie możemy gasić wodą palącej się benzyny,
- poda właściwości fizyczne i chemiczne metanu,
- wymieni właściwości metanolu i etanolu,
- opisze jak zmieniają się właściwości kwasów karboksylowych
- poda w jaki sposób otrzymujemy estry
- poda wzór mydła,
- poda skład pierwiastkowy białek, tłuszczów, węglowodanów,

- poda sposób wykrywania skrobi i białka,
- poda przykłady naturalnych produktów zawierających substancje o właściwościach leczniczych,

4. WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE – OCENĘ BARDZO DOBRĄ

otrzymuje uczeń, który doskonale zna zakres materiału z poprzedniego poziomu (wymagania konieczne + podstawowe + rozszerzające) oraz:

- napisze równania reakcji całkowitego i niecałkowitego spalania prostych węglowodorów,
- porówna węglowodory nasycone i nienasycone,
- wymieni i napisze wzory prostych alkoholi i kwasów karboksylowych,
- poda kilka zastosowań poznanych kwasów karboksylowych,
- wyjaśni jak powstało do ufundowania Nagrody Nobla,
- potrafi powiedzieć w jaki sposób można wykryć C, H, O, w składnikach żywności,
- napisze reakcję otrzymywania fermentacji alkoholowej i octowej,
- poda przykłady popularnych włókien syntetycznych,
- wyjaśni jaki wpływ na organizm człowieka ma kofeina, nikotyna, narkotyki i do czego prowadzi ich używanie,

VII

Sposoby korygowania bieżących niepowodzeń uczniów

1. Uczeń ma prawo **jeden raz w semestrze do poprawy wybranej oceny /oprócz pracy na lekcji - aktywności** w terminie nie dłuższym niż **dwa tygodnie** od jej otrzymania.
2. Popraw oceny jest dobrowolna a uzyskana ocena z poprawy jest ostateczna.
3. Poprawiana praca pisemna obejmuje taki sam zakres wymagań edukacyjnych .
W przypadku długotrwałej choroby wystawiamy oceną śródroczną i roczną, na podstawie ocen cząstkowych możliwych do zdobycia przez ucznia.
4. Rodzice lub prawni opiekunowie ucznia mogą wystąpić pisemnie do wychowawcy w terminie **5 dni** od powiadomienia o przewidywanej **ocenie rocznej klasyfikacyjnej o podwyższenie oceny.**
5. Test sprawdzający przygotowuje nauczyciel przedmiotu i obejmuje on całoroczny zakres wiadomości i umiejętności na ocenę, o którą się ubiega uczeń danej klasy.
Opracowany test jest zgodny z kryteriami zawartymi w PSO z chemii.
Oceniona praca jest podstawą do ostatecznego ustalenia oceny klasyfikacyjnej.
Uzyskana ocena w wyniku poprawy jest ostateczna i nie może być niższa od przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej.

VIII

Klasyfikacja śródroczna i roczna

1. Do wystawienia oceny śródrocznej i rocznej niezbędne jest minimum sześć ocen.
2. Na miesiąc przed śródrocznym zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia, jego rodziców lub prawnych opiekunów o przewidywanej **ocenie niedostatecznej z przedmiotu - zapisem w zeszyte przedmiotowym**. Uczeń fakt ten / tą informację / musi mieć potwierdzoną podpisem rodziców lub prawnych opiekunów.
3. Swój poziom osiągnięć edukacyjnych uczeń może uzupełniać w ramach konsultacji przedmiotowych wyznaczonych zgodnie z harmonogramem przez nauczyciela.
4. **Na miesiąc** przed rocznym zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej nauczyciel informuje ucznia jego rodziców lub prawnych opiekunów o przewidywanej **rocznej ocenie, zapisem w zeszyte przedmiotowym**. Uczeń fakt ten musi mieć potwierdzony podpisem rodziców lub prawnych opiekunów.

5. W oddziałach integracyjnych śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną nauczyciel przedmiotu wystawia po konsultacji z nauczycielem współorganizującego kształcenie integracyjne.
6. Śródroczne i roczne oceny zajęć dodatkowych: kółko przedmiotowe, zajęcia wspomagające uczniów ustala nauczyciel prowadzący i nie ma ona wpływu na promocję ucznia.
7. Przed zakończeniem semestru weryfikacja wiedzy ucznia dotyczy jedynie trzech ostatnich jednostek lekcyjnych a nie całości materiału.
8. Przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel korzysta ze średniej ważonej:
 - Test i prace klasowe - **waga 2**
 - Pozostałe formy - **waga 1**
 - Ocena roczna wyliczana jest z wszystkich wystawionych ocen z pierwszego i drugiego półrocza

IX

Zasady promocji:

1. Laureaci konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim oraz laureaci i finaliści olimpiady przedmiotowej w gimnazjum, otrzymują z zajęć edukacyjnych celującą roczną ocenę klasyfikacyjną.
2. Uczeń, który uzyskał tytuł laureata konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim bądź laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej po ustaleniu rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, otrzymuje z tych zajęć edukacyjnych celującą końcową ocenę klasyfikacyjną w danym roku szkolnym.

IX

Zasady przeprowadzania egzaminów:

EGZAMIN POPRAWKOWY:

1. Uczeń, który w wyniku klasyfikacji rocznej uzyskał ocenę niedostateczną z chemii, może zdawać egzamin poprawkowy, / jeżeli jest to jedyna ocena niedostateczna z obowiązujących przedmiotów /.
2. Egzamin poprawkowy składa się z części pisemnej oraz części ustnej.
3. Egzamin poprawkowy obejmuje wymagania edukacyjne na ocenę **dopuszczającą.**

4. Termin egzaminu poprawkowego wyznacza dyrektor szkoły w ostatnim tygodniu ferii letnich.
5. Egzamin poprawkowy przeprowadza komisja powołana przez dyrektora szkoły nauczyciel prowadzący dane zajęcia edukacyjne jest członkiem egzaminującym;
6. Zakres materiału na egzamin poprawkowy uczeń otrzymuje nie później niż do zakończenia roku szkolnego

EGZAMIN KLASYFIKACYJNY:

1. Uczeń może nie być klasyfikowany z chemii z powodu nieobecności ucznia na zajęciach lekcyjnych, przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w szkolnym planie nauczania.
2. W przypadku nieklasyfikowania ucznia z zajęć edukacyjnych, w dokumentacji przebiegu nauczania zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje się „nieklasyfikowany”.
3. Uczeń nieklasyfikowany z powodu usprawiedliwionej nieobecności może zdawać egzamin klasyfikacyjny.
4. Egzamin klasyfikacyjny przeprowadza nauczyciel właściwego przedmiotu w obecności innego nauczyciela tego samego lub pokrewnego przedmiotu.
5. Egzamin klasyfikacyjny zdaje również uczeń realizujący, na podstawie odrębnych przepisów, indywidualny program lub tok nauki;
7. Egzaminy klasyfikacyjne przeprowadza się w formie pisemnej i ustnej.
8. Termin egzaminu klasyfikacyjnego uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami).
11. Egzamin klasyfikacyjny śródroczny przeprowadza się do dnia poprzedzającego zakończenie zajęć dydaktyczno - wychowawczych w br. szkolnym.
10. Przed egzaminem klasyfikacyjnym nauczyciel ma obowiązek dostarczyć uczniowi zakres materiału - obejmuje wszystkie wymagania obowiązujące w PSO z którymi uczniowie zapoznają się na początku roku
11. Pytania na egzamin klasyfikacyjny przygotowuje nauczyciel danego przedmiotu, z którego uczeń jest nieklasyfikowany.
12. Uzyskana w wyniku egzaminu klasyfikacyjnego roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych **jest ostateczna. / zastrzeżenia PSO /**

EGZAMIN SPRAWDZAJĄCY:

1. Uczeń lub jego rodzice (prawni opiekunowie) mogą zgłosić zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna ocena klasyfikacyjna z chemii została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Zastrzeżenia mogą być zgłoszone w terminie do 2 dni roboczych po zakończeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych.
2. W przypadku stwierdzenia, że roczna ocena klasyfikacyjna z przedmiotu została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny, dyrektor szkoły powołuje komisję, która:
 - w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych - przeprowadza sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia, w formie pisemnej i ustnej, oraz ustala roczną ocenę klasyfikacyjną;
 - termin sprawdzianu, uzgadnia się z uczniem i jego rodzicami (prawnymi opiekunami).
 - egzamin sprawdzający przeprowadza się nie później niż 5 dni od zgłoszenia zastrzeżeń
3. Ustalona przez komisję roczna ocena klasyfikacyjna z przedmiotu nie może być niższa od ustalonej wcześniej oceny. Ocena ustalona przez komisję jest ostateczna, z wyjątkiem niedostatecznej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych, która może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego.

X

Sposób informowania uczniów o osiągnięciach edukacyjnych:

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o:
 - wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania (potwierdzone zapisem w dzienniku elektronicznym i w zeszycie zebrań klasowych);
 - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
 - warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.

2 Nauczyciel na pierwszych zajęciach lekcyjnych w danym roku szkolnym

zawiera kontrakt i informują uczniów o:

- wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
- sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
- warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.

3. Rodzice (prawni opiekunowie) informowani są o osiągnięciach edukacyjnych

uczniów w sposób:

- bezpośredni, podczas:
 - zebrań ogólnoszkolnych;
 - zebrań klasowych (minimum 2 w okresie);
 - dni otwartych (każdy pierwszy poniedziałek miesiąca w godz. 16 - 17) i dyżurów nauczycielskich (ustalonych indywidualnie przez nauczyciela przedmiotu);
 - rozmów indywidualnych (z których sporządzona jest notatka);
 - wizyty wychowawczej w domu rodzinnym (za zgodą rodziców, prawnych opiekunów);
- pośredni, poprzez:
 - rozmowy telefoniczne (z których sporządzona jest notatka);
 - wiadomości i informacje przez e - dziennik
 - korespondencję;
 - bieżące adnotacje w zeszytach przedmiotowym,

4. Na pierwszych zebraniach ogólnych nauczyciel przedmiotu zapoznają rodziców z wymaganiami edukacyjnymi, sposobami sprawdzania osiągnięć edukacyjnych, warunkami i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna .

5. Wymagania edukacyjne i zasady oceniania z chemii udostępnione są do wglądu uczniom i ich rodzicom u nauczycieli przedmiotu i bibliotece szkolnej, na stronie internetowej szkoły,

6. Na wniosek nauczyciela przedmiotu, stwierdzającego trudności w nauce danego ucznia, wychowawca pisemnie zaprasza rodzica i ucznia w celu ustalenia dalszego postępowania;

7. Na miesiąc przed posiedzeniem klasyfikacyjnej rady pedagogicznej, rocznej, nauczyciel informuje uczniów, a przez nich, ich rodziców w formie pisemnej, zamieszczonej w zeszytce przedmiotowym o proponowanej ocenie./ zapis w e – dzienniku /

XI

Wymagania i ocenianie dotyczące zajęć dodatkowych :

- *koło przedmiotowe:*

uczeń, który czynnie uczestniczy w zajęciach kółka przedmiotowego, realizuje cele /określone w planie pracy koła/, m.in. projekty, przedsięwzięcia, zadania , biorąc udział w konkursach i olimpiadach na określonym szczeblu, może uzyskać jednostkową ocenę bardzo dobry lub celującą z przedmiotu - ocena ta jest traktowana jako aktywność i zaangażowanie ucznia z wagą 1.

- *zajęcia wyrównawcze:*

uczeń, który czynnie uczestniczy w zajęciach wspomagających i uzupełniających, może uzyskać jednostkową ocenę bardzo dobry z przedmiotu - ocena ta jest traktowana jako aktywność i zaangażowanie ucznia z wagą 1.

XII

Ewaluacja PSO:

1. W procesie ewaluacji udział biorą:
 - uczniowie przez wypełnianie kwestionariusza ankiety,
 - rodzice- przez uwagi i dyskusję z nauczycielami przedmiotu;
 - nauczyciele przedmiotu podczas spotkań, dyskusji i zebrań zespołów przedmiotowych.
2. Po każdym skończonym roku szkolnym poddajemy weryfikacji PSO, wyciągamy wnioski, które będą pomocne w dalszej pracy.
3. Wszelkie zmiany w PSO dokonują nauczyciele przedmiotu w przypadku gdy zostaną wprowadzone zmiany w WSO.